

ת"פ 44892/10/20 - מדינת ישראל נגד סרגיי ליפצ'נקו

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 44892-10-20 מדינת ישראל נ' ליפצ'נקו (עציר)
לפני כבוד השופט אמיר טובי
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
סרגיי ליפצ'נקו (עציר)
24 פברואר 2021

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד נג'וא סלימאן

ב"כ הנאשם: עו"ד ויסאם עראף (מטעם הסנגוריה הציבורית)

הנאשם באמצעות היועדות חזותית

[פרוטוקול הושמט]

מזדן

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על סמך הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום - שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), ואיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.
2. בעובדות כתב האישום נאמר כי ביום 10.10.2020, סמוך לחצות, הלכה א.ס, ילידת שנת 2000 (להלן: "המתלוננת"), ברחוב מסדה בחיפה, כשלאוזניה אוזניות ועל כתפה תיקה האישי שהכיל, בין היתר, תעודת זהות, תעודת חוגר וסיגריות וכן טלפון נייד.
3. באותה עת שהה הנאשם בקרבת מקום. משהבחין במתלוננת, הוא רץ לעברה, הגיח מאחוריה, דחף אותה ותפס ומשך את התיק בו החזיקה, בחוזקה ובכוח רב, בכונה לשדוד אותו, כשכל העת היא מתנגדת לכך.

4. המתלוננת צעקה והדפה את הנאשם, אולם זה תקף אותה בכך שדחף אותה לעבר מכונית שהייתה במקום והכה אותה בחוזקה באמצעות אגרופים בפניה. כתוצאה מכך, נפלה תכולת התיק לרצפה והנאשם נטל את תעודת הזהות, תעודת החוגר והסיגריות שהיו בתיק וכן את הטלפון הנייד, ונמלט מהמקום.
5. בשלב זה, רצה המתלוננת בעקבות הנאשם על מנת להשיב לידיה את הטלפון והשלל שנגנב, ובהמשך תפסה אותו. אז, תקף אותה הנאשם פעם נוספת בחוזקה באמצעות אגרופים בפניה. כתוצאה מכך, נפלה המתלוננת ארצה כשהנאשם גוהר מעליה ובידיו השלל והטלפון. המתלוננת נאבקה בנאשם וניסתה להשיב את הטלפון לידיה, אולם זה הכה אותה פעם נוספת בחוזקה באמצעות אגרופים בפניה ובצלעותיה ונמלט מהמקום כשהשלל והטלפון בידיו.
6. המתלוננת רצה בעקבות הנאשם במטרה להשיב את הטלפון לידיה. בהגיעם סמוך לתחילת רחוב מסדה, הכה הנאשם את המתלוננת פעם נוספת בחוזקה באמצעות אגרופ בראשה ואיים עליה שאם לא תעזוב אותו הוא יהרוג אותה. לאחר מכן המשיך הנאשם להימלט כשבידו הטלפון והשלל.
7. נוכח הגעת אזרחים למקום, זרק הנאשם את הטלפון ונמלט עם השלל לרחוב הלל בחיפה, שם התחבא בדירתה של אישה שאינה מוכרת לו עד שנעצר.
8. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלוננת חבלות המתבטאות בשריטות ושפשופים בראשה, במצחה ובפניה, נפיחות מאחורי אוזן ימין וסימני שפשוף בברך שמאל. המתלוננת הובאה על ידי אזרחים למחלקת מיון בבית חולים בני ציון בחיפה, שם היא שהתה מספר שעות, במהלכן נערכו לה בדיקות שונות, לרבות בדיקות הדמיה, ולאחר מכן היא שוחררה לביתה.

הראיות לעונש

9. מטעם המאשימה הוגש פלט המאסרים בעניינו של הנאשם (מע/1), תדפיס רישומו הפלילי (מע/2), תדפיס עברו התעבורתי (מע/3) וכן צילומים מתיק החקירה המתעדים את החבלות שנגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשי הנאשם המתוארים בכתב האישום (מע/4). עוד הגישה המאשימה תיעוד רפואי מתיק החקירה בעניינה של המתלוננת (מע/5). בנוסף, הוגשו כתב אישום, הכרעת דין וגזר דין שניתנו בעניינו של הנאשם על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה בת"פ 564-07-18, בגדרו הוטל על הנאשם מאסר מותנה בן 12 חודשים אותו מבקשת המאשימה להפעיל במצטבר (מע/6). כמו כן, הוגש גזר דין שניתן בעניינו של הנאשם על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה בת"פ 14868-03-15, המתייחס לעבירות דומות לעבירות בהן הורשע הנאשם בתיק זה (מע/7). עוד הגישה המאשימה אסופת תיעוד רפואי שאיננו חלק מחומר החקירה והועבר על ידי המתלוננת. מדובר בחומר רפואי שהופק בהיות המתלוננת חיילת בשירות סדיר (מע/8).
10. במסגרת הראיות לעונש, ומעבר לחומרים שהוגשו כפי שפורט לעיל, העידה מטעם המאשימה גם

המתלוננת. בדבריה ציינה כי היא בת 20, חיילת, ובמועד האירוע הייתה בקורס חובשים. לגבי הנזקים שנגרמו לה כתוצאה ממעשי הנאשם, העידה המתלוננת כי ברמה הפיזית היו לה פצעים על הפנים, כאבי ראש וגם חולשה כללית בעקבות המכות שספגה מידי הנאשם בכל הגוף. לגבי הנזק הנפשי שנגרם לה, תיארה המתלוננת כי במשך זמן רב לא הצליחה לישון וכי הצליחה להירדם בסך הכל 4-5 שעות ביום לכל היותר. המתלוננת שיתפה כי היו לה פלאשבקים מהאירוע משך זמן רב ולאורך כל שעות היממה, באופן שהקשה עליה לתפקד ולהתרכז בדברים שהייתה חייבת לבצע. היא הוסיפה כי אף התעלפה מספר פעמים. בעקבות מצוקתה הנפשית הופנתה המתלוננת לקב"ן, ובעקבות טיפול שעברה נפסקו הפלאשבקים של האירוע בשעות היום, אבל התופעה נמשכה בשעות הלילה.

11. מטעם ההגנה הוגשו תצלומי של הנאשם, המתעדים את החבלות שנגרמו לו לאחר האירוע, לאחר שנפל מקומה שלישית ונחבל (נע/1). כן הוגש תיעוד רפואי אודות מצבו בעקבות אותה נפילה (נע/2). ב"כ המאשימה הבהיר כי לאחר מעשה השוד, נמלט הנאשם והגיע לדירה אקראית, פתח את הדלת והגיע למרפסת ומשם קפץ למטה, ובהמשך הגיע לדירה נוספת, שם הוא נעצר על ידי המשטרה.

טיעוני הצדדים לעונש

12. בטיעוניה לעונש, הפנתה המאשימה לעונש המרבי שקבע המחוקק בצדה של עבירת השוד בנסיבות מחמירות, העומד על 20 שנות מאסר בפועל, ולזה שנקבע בצדה של עבירת האיומים, העומד על 3 שנות מאסר. נאמר כי במעשיו הטיל הנאשם אימה על המתלוננת, פגע בגופה ובחופש התנועה שלה, בשלוות נפשה, ברכושה ובתחושת הביטחון האישי שלה. לטענת המאשימה, על העונש לשמש גורם מוקיע, מתריע ומרתיע, ועל בית המשפט להיות גורם מוביל המסייע במניעת תופעות חמורות אלו, בין היתר באמצעות ענישה מחמירה שתעביר מסר תקיף, חד וברור לנאשם ולשכמותיו, לפיו החברה, ובראשה בתי המשפט, סולדים ממעשיו, ומי שמבצע עבירות כאלו ישלם על כך באכיפה בלתי סלחנית ובשלילת חירותו לתקופה ממושכת.

13. המאשימה הדגישה כי לא מדובר במי שזוהי מעורבותו הראשונה עם גורמי האכיפה, שכן לנאשם הרשעות קודמות בגין אף ריצה מאסרים בפועל, ולמעשה מעשיו נשוא כתב האישום בתיק זה בוצעו בחלוף שישה ימים בלבד ממועד שחרורו ממאסרו האחרון. משכך, ברי כי מדובר בעבריין רציוויסט שסיגל לעצמו דרך חיים עבריינית והיעדר כל מורא מהדין.

14. לאחר שבחן את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ואת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ביקש ב"כ המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם בענייננו, נע בין 3 ל-6 שנות מאסר. נוכח חומרת העבירה ונסיבותיה, ובשים לב לעברו הפלילי הרלוונטי של הנאשם והעובדה כי חזר והסתבך תוך ימים אחדים ממועד שחרורו בעבירה נוספת, עתרה המאשימה לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי ברף העליון של המתחם שהתבקש על ידה. בנוסף, ביקשה המאשימה להפעיל במצטבר את עונש המאסר המותנה בן 12 החודשים שנגזר על הנאשם בת"פ 564-07-18, וכן להשית עליו מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

15. הסנגור ציין בפתח טיעונו כי הנאשם בחר להודות בעובדות כתב האישום כפי שהוגש ולמעשה לקח אחריות מלאה על מעשיו. ב"כ הנאשם הפנה לכך שבמסגרת חקירת שולחו ביום 10.10.2020, ציין החוקר כי במהלך החקירה נרדם הנאשם, כשריח חריף של אלכוהול נודף מפיו. לדבריו, הערה זו של החוקר יכולה לתת אינדיקציה בנוגע למצבו של הנאשם במהלך האירוע. אמנם ההגנה אינה טוענת להגנת השכרות, אבל התרשמותו של החוקר מלמדת על מצבו של הנאשם במהלך האירוע וזו נסיבה שראוי להתחשב בה בעת גזירת דינו.

16. הסנגור ציין כי מדובר בנאשם שניהל אורח חיים התמכרותי ועם שחרורו מבית הסוהר לא היו לו הכלים המתאימים על מנת להתמודד עם החיים בחוץ. הוא לא עבד, לא הייתה לו קורת גג, ולמרבה הצער התוצאה לא איחרה לבוא והוא ביצע את העבירה מושא כתב האישום. בהמשך, התעקש הנאשם שלא לנהל הוכחות אלא להודות תוך לקיחת אחריות מלאה על מעשיו.

17. לטענת ההגנה, הנאשם מבין היום יותר מתמיד כי הוא חייב לנצל את שהותו בבית הסוהר על מנת להשתקם. הוא רואה בתקופת המאסר שתושת עליו מעין הזדמנות לעבור הליך גמילה ארוך וממושך, בתקווה שהפעם הוא יוכל לצאת לחברה כאדם נורמטיבי.

18. לאחר שהפנה לפסיקה המלמדת לשיטתו על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ביקש הסנגור להעמיד את מתחם העונש ההולם בענייננו על טווח שנע בין 12 עד 30 חודשי מאסר לכל היותר. לשיטתו, רמת הענישה הנוהגת אינה מתקרבת למתחם שהתבקש על ידי המאשימה.

דברו האחרון של הנאשם

19. בפתח דבריו ביקש הנאשם להביע צער וסליחה על מעשיו. לדבריו, הוא מנסה לטפל בעצמו אך אינו מצליח. כל חבריו כבר הורים לילדים ולו אין לאן ללכת. הנאשם אמר כי הוא אינו יודע מה לעשות עם עצמו וכי הוא צריך עזרה על מנת להפסיק לצאת ולהיכנס מבית הסוהר. לדבריו, הפעם הוא רוצה לצאת נקי ולהשתלב בהוסטל כיוון שאין לו לאן ללכת. הנאשם חתם את דבריו באומרו "אני לא רוצה את החיים האלה, לא רוצה. כן מגיע לי עונש, אני לא אומר שלא מגיע לי עונש, כי אני עשיתי דברים רעים, אבל אין לי לאן ללכת".

דיון והכרעה - קביעת מתחם העונש ההולם

20. בגזירת העונש, על בית המשפט לפעול בהתאם לעיקרון ההלימה המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם כך, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ובכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק

העונשין.

21. עבירת השוד בה הורשע הנאשם הנה חמורה, שכן לא זו בלבד שהיא פגעה בקניינה של המתלוננת, אלא היא פגעה גם בנפשה ובגופה. כן נפגעה תחושת הביטחון האישי שלה ושל הציבור בכללותו (ראו ע"פ 8696/18 **מדינת ישראל נ' מני** (18.4.2019); ע"פ 2805/15 **סגאיה נ' מדינת ישראל** (24.6.2017)).

בע"פ 4442/19 **מדינת ישראל נ' שוץ** (13.11.2019) עמד בית המשפט על הערכים המוגנים הנפגעים מביצוע עבירות שוד בציינו כי:

"בית משפט זה עמד לא פעם על חומרתה של עבירת השוד בנסיבות מחמירות, שיש בה כדי לפגוע הן בביטחונו האישי של קורבן העבירה וברכשו והן בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו, בשלומו וברווחתו (ע"פ 8696/18 **מדינת ישראל נ' מני**, [פורסם בנבו] פסקה 8 (18.4.2019); ע"פ 2805/15 סגאיה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 והאסמכתאות שם (24.7.2017))."

22. בית המשפט עמד זה מכבר על החומרה הגלומה בעבירה המתפשטת של גניבת טלפונים סלולריים, ועל הייחודיות שבה, בציינו את הדברים הבאים (ע"פ 8627/14 **דביר נ' מדינת ישראל** (14.7.2015)):

"גניבה ושוד של טלפון סלולרי אינם כגניבה ושוד של כסף או של חפץ אחר. הסמארטפון הפך זה מכבר לידידו הטוב של האדם. דומה כי לא תהא זו הפרזה לומר כי בטלפון הסלולרי טמון סיפור חייו של האדם בהאידיא, באשר אצורים בתוכו רגעים וזכרונות משמעותיים מחייו של אדם, לצד מידע ופרטים חיוניים לתפקודו היומיומי - תמונות של עצמו ושל יקיריו, כתובות ומספרי טלפון של קרובים ומכרים, יומן, פתקי תזכורות ולוח שנה, ועוד. לא כל אדם מגבה את תוכן המכשיר "בענן" ושחזור הפרטים לעיתים אינו אפשרי ולעיתים כרוך במשאבי זמן וממון.

בין אם הדבר רצוי ובין אם לאו, לא ניתן להתכחש למעמד שתפס הסמארטפון בחיי חלקים נכבדים בציבור... לא יפלא כי מחקרים עדכניים מלמדים כי חלקים ניכרים באוכלוסייה סובלים מרמות משתנות של חרדה מאובדן המגע עם הטלפון הסלולארי, מהפחד שלא להיות זמין. ... נוסף על אובדן הנגישות והחרדה המתלווה לכך, גניבת טלפון סלולרי מהווה גם חדירה למתחם פרטי ביותר של האדם... גם בהנחה שהגנב הישראלי הממוצע אינו מעוניין בתוכנו של המכשיר הסלולרי, די בידיעה כי הגניבה עלולה להביא גם לסחיטה או להפצת מידע ותוכן אישי ורגיש, כדי להעצים את החרדה ואת תחושת אבדן השליטה של קרבן הגניבה. אמרנו דברים שאמרנו כדי להצביע על כך

שאין לראות בגניבה ובשוד של טלפון סלולרי עבירת רכוש "רגילה", ומכאן מגמת ההחמרה בענישה בעבירות אלה". (ההדגשה אינה במקור - א.ט.).

עוד ראו דברי בית המשפט בעניין זה בע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2013):

"למרבה הצער, הפכו, בתקופה האחרונה, מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולאריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה", כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קורבנות חסרי הגנה, על-ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו, לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 בסול נ' מדינת ישראל (31.7.2012)). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך, לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקורבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובביטחונם של הציבור בכללותו".

23. בענייננו, לאחר שהמתלוננת רדפה אחריו והוכתה על ידו מספר פעמים, ונוכח הגעת אזרחים לזירת האירוע, זרק הנאשם בסופו של דבר את הטלפון מידו. יחד עם זאת, אפשר והדברים שהובאו לעיל, לעניין חשיבותו של הסמארטפון לבעליו, מספקים הסבר מדוע היתה המתלוננת נחושה לקבל את הטלפון חזרה לידיה ורדפה אחר הנאשם, חרף האלימות שבה נקט כלפיה.

24. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע מעשה השוד בענייננו הם זכותה של המתלוננת לשלמות גופה, נפשה וביטחונה האישי, וכן זכותו של הציבור בכללותו לתחושת ביטחון האישי. על הפגיעה בערך המוגן של ביטחון של הציבור בכללותו עמד בית המשפט בע"פ 6862/13 חז'אזי נ' מדינת ישראל (7.7.2014) בקבעו:

"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית המוכרת. על כן, אין מקום לראות את העבירה שבה נכשל המערער כעבירה קלה, גם אם קיימים מעשי שוד הנעברים בנסיבות מחמירות יותר".

25. בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראיתי להביא בחשבון את התעקשותו של הנאשם לבצע את זממו ולגנוב את רכושה של המתלוננת. זו צעקה עליו, הדפה אותו ורדפה אחריו לאורך הרחוב, אך הוא היה נחוש לשלול ממנה את רכושה ובתוך כך היכה אותה באמצעות אגרופים בפניה מספר רב של פעמים, דחף אותה וכשנפלה, גהר מעליה כשהיא נאבקת בו. בהמשך היכה הנאשם את המתלוננת שוב באמצעות אגרופ בראשה ואף איים עליה כי יהרוג אותה אם לא תעזוב אותו. מדובר באירוע מתגלגל אותו יכול היה הנאשם לעצור בכל רגע ובכל שלב. אלא שהנאשם היה נחוש כאמור להשלים את מזימתו העבריינית ולא נרתע מלפגוע במתלוננת, חרף פערי הכוחות ביניהם.

26. עוד התחשבתי, במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בנזק שנגרם בפועל למתלוננת וזה שעלול היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

לגבי הנזק שנגרם בפועל - מהתיעוד הרפואי שהוצג (מע/5) וכן מהצילומים שהוגשו מטעם המאשימה (מע/4), עולה כי ממקום האירוע הובהלה המתלוננת לחדר המיון במרכז הרפואי בני ציון, שם אובחנה כסובלת מחבלה בראש וברגל שמאל. המתלוננת עברה CT ראש שלא הדגים ממצא חבלתי ובנוסף בוצע לה צילום חזה שהיה תקין. מהתצלומים (מע/4) עולה כי למתלוננת נגרמו שריטות והימטומות במצח, מסביב לעין ימין, מאחורי אוזן ימין וכן חבלה בברך.

אני נכון להניח כי הפגיעה הפיזית שנגרמה למתלוננת לא היתה חמורה באופן קיצוני ולא הותירה נזקים צמיתים. יחד עם זאת, אין ספק שהטראומה שחוותה תלויה אותה עוד זמן רב ותותר צלקת בנפשה. בעדותה בפניי שיתפה המתלוננת בקשייה הנפשיים ובפחדיה מאז האירוע, וסיפרה על סיוטים הפוקדים אותה לאורך כל שעות היממה. עדותה היתה אמינה ורגישה והתרשמתי כי מדובר בתיאור אותנטי ומהימן. לצד עדותה של המתלוננת, הציגה המאשימה תיעוד רפואי המלמד על המצוקה הנפשית אליה היא נקלעה בעקבות האירוע מושא הדיון (מע/8), המחזקת ותומכת בעדותה בפניי.

בית המשפט עמד לא אחת על הנזק הנפשי המתלווה לעבירות שוד הנעשות בנסיבות דומות. כך למשל בע"פ 9978/04 **אבישי שבתייב נ' מדינת ישראל** (28.03.2005) נאמר כי:

"לא מצאנו דופי בהנחת הנזק הנפשי הנגרם לקרבן עבירת שוד; דבר זה מבוסס על ניסיון חיים ועל שכל ישר, ונשווה לנגד עינינו כיצד היה מגיב כל אחד מאיתנו אילו נשדד חלילה וכיצד היה הדבר נחרת בתודעתו".

27. לבד מהנזק שנגרם בפועל, יש להביא בחשבון את פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם למתלוננת. הנאשם חבט בראשה באמצעות אגרופיו כמה וכמה פעמים, ויכול היה על נקלה לגרום לה לדימום או נזק חמור יותר מכפי שארע בפועל.

28. אשר למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אציין כי בעבירות שוד קיים מנעד עונשים רחב, כשהעונש נקבע, בסופו של דבר, בהתאם לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומאפייניו של כל מבצע. עמד על כך בית המשפט בע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל** (6.2.2014) בקבעו:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דיון של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך

הפחדה בלבד; אין זהה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זהה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זהה דינה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זהה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות".

בית המשפט חזר על דברים אלה גם בע"פ 4442/19 שהוזכר לעיל בקבעו כי:

"לעבירת השוד בנסיבות מחמירות פנים רבות ומשכך הענישה בגינה היא מגוונת "בשל השוני במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמאפיינים הנסיבתיים של המקרים השונים ובכלל זה שימוש בנשק וסוג הנשק; מידת האלימות שהופעלה ותוצאותיה; חומרת הפגיעה של הקורבן; זהות הקורבן כמשתתף לקבוצות הטעונות הגנה יתרה כמו למשל קשישים (ע"פ 3338/13 טחמר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] סעיף 3 לפסק הדין (19.2.2015) או עובדי לילה בתחנות דלק ונהגי מוניות (ע"פ 1698/16 דמלאו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.2016) [להלן: עניין דמלאו, ע'ב']; מידת התכנון; הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם וכיוצא באלה היבטים, המשמשים שיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם". (ע"פ 5430/16 אפשטיין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 12 (1.8.2017))."

29. נוכח חומרת העבירות והערכים המוגנים שנפגעו מביצוען ובשים לב לנסיבות הקשורות בביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אני סבור כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל- 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.

30. בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ראיתי להביא בחשבון בראש ובראשונה את הודאתו של הנאשם בעבירות שיוחסו לו בשלב מוקדם של ההליך ושלא במסגרת הסדר טיעון. הודאה זו הביאה לחסכון בזמן שיפוטי יקר והיא מגלמת נטילת אחריות מצד הנאשם על מעשיו.

מנגד ראיתי להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל ארבע הרשעות קודמות, שהאחרונה שבהם מיום 3.2.2019 היא בעבירת שוד מזוין וגניבה, ובגינה נדון הנאשם, בין היתר, למאסר בפועל בן 20 חודשים. באותו תיק הורה בית המשפט על הפעלת מאסרים מותנים שהוטלו על הנאשם, באופן שהוא נדון בסה"כ ל- 32 חודשי מאסר בפועל. הנאשם השתחרר ממאסרו זה ביום 4.10.2020 ובחלוף פחות משבוע ביצע את העבירה מושא הדיון בתיק דנא. התנהלותו של הנאשם מלמדת כי הוא בחר לנהל אורח חיים עברייני וכי אין לו כל מורא מפני החוק. אף העובדה שאת העבירה בענייננו ביצע הנאשם כאשר תלוי ועומד מעל ראשו מאסר מותנה בן 12 חודשים, מצביעה על העדר מורא מפני הדין ובחירה בדרך חיים עבריינית. למותר לציין כי הרשעתו האחרונה של הנאשם משנת 2019 אינה ההרשעה היחידה בעבירות רכוש, שכן ביום 13.12.2015 הורשע הנאשם בעבירה שוד ונדון, בין היתר, למאסר למשך 24 חודשים. יתר הרשעותיו של הנאשם הן מתחום עבירות הסמים והאלימות.

31. נוכח עברו של הנאשם וסמיכות הזמנים בין שחרורו ממאסרו האחרון לבין הסתבכותו בעבירה דומה, היא העבירה מושא תיק זה, אני סבור כי יש לגזור את עונשו בחלקו העליון של הרף שנקבע לגביו.

32. בדברו האחרון, הביע הנאשם רצון להשתקם וטען כי הוא מנסה לטפל בעצמו ולהשתקם, אך אינו מצליח בכך. הוא הוסיף "אני צריך עזרה, אני לא יודע מה לעשות עם עצמי...אני כל פעם יוצא וחוזר לבית הסוהר. אני רוצה לצאת נקי בפעם הזו, אני רוצה לצאת לפחות להוסטל כי אין לי לאן ללכת... אני מבקש שבית המשפט יעזור לי כי אני לא יודע מה לעשות".

מלים אלו נוגעות אמנם ללב, אך דומה כי אין זו הפעם הראשונה שהנאשם מעלה אותן, שכן גם בדברו האחרון בת"פ 564-07-18 שבו הורשע לאחרונה, הוא ציין דברים דומים ואמר כי אינו מוצא את עצמו. אין די בהצהרת כוונות הנאמרת מהפה אל החוץ, מבלי שמתלווה אליה נחישות ומוכנות לעבור תהליך קשה של גמילה ושיקום. ברי כי הרשויות צריכות להתגייס על מנת לאפשר לנאשם לעבור תהליך זה ולסייע בידו כדי שיצליח, אך בראש ובראשונה האחריות לכך מוטלת עליו, והצלחת השיקום תלויה בכנות כוונותיו ומוכנותו להירתם לתהליך ארוך ומורכב.

התחשבתי בנסיבותיו הקשות של הנאשם ובהצהרתו על אודות רצונו להשתקם ולבנות חיים טובים ונורמטיביים. יחד עם זאת, בית המשפט נדרש לשים אל נגד עיניו גם את קורבנות העבירה ואת כלל החברה הנפגעת ממעשיו של הנאשם ואלה הנהוגים כמותו. היטיב לנסח זאת השופט א' רובינשטיין (כתוארו אז) בפסק הדין שניתן בע"פ 2163/05 **אלייב נ' מדינת ישראל**, (12.12.2005):

"לא אחת הנאשמים באים עצמם מרקע קשה המצדיק התחשבות; אך המחוקק והפסיקה רואים לנגד עיניהם גם את הקרבנות, קרבנות בפועל וקרבנות פוטנציאליים, את היחיד שאיתרע מזלו להיות קרבן, ואת כלל החברה החוששת כי ירבו קרבנות [...] גזירת הדין היא מן הקשות שבמטלות השיפוטיות, כי עניינה דיני נפשות לנאשמים - אך דיני נפשות הם גם לקרבנות ולזולתם [...]"

33. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בנוסף, אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 12 חודשים שהוטל על הנאשם במסגרת ת"פ 564-07-18 באופן מצטבר לעונש המאסר הנ"ל. בסה"כ ירצה הנאשם 42 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 10.10.2020.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירות רכוש מסוג פשע ויורשע בגינה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת רכוש מסוג עוון ויורשע בגינה.

ד. פיצוי למתלוננת בסך 5,000 ₪ שישולם עד ליום 1.4.2021.

ככל שיגלה הנאשם רצון ומוכנות לעבור הליכי גמילה ושיקום במסגרת בית הכלא, ישקלו רשויות שב"ס בחיוב שילובו בהליכים כאמור, מתוך תקווה כי עם שחרורו הוא ישכיל לפתוח דף חדש בחייו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

**ניתן והודע היום, י"ב אדר תשפ"א,
24/02/2021 במעמד הנוכחים.
אמיר טובי, שופט**